

РЕЦЕНЗИЯ

на представените трудове на гл. ас. д-р ЕМИЛ ГАЧЕВ

за участие в конкурс за академичната длъжност „ДОЦЕНТ“, обявен от ЮЗУ „Неофит Рилски“ в ДВ, бр. 61 от 05.08.2016 г. по професионално направление 4.4. Науки за Земята

РЕЦЕНЗЕНТ: проф. д-р Ангел Сергиев ВЕЛЧЕВ

В обявения от ЮЗУ „Неофит Рилски“ конкурс се е явил само един кандидат - гл. ас. д-р Емил Гачев. В конкурса той участва с 41 научни труда, от които 7 материала, приравнени към монографии (4 – с отзиви за тях) и три самостоятелни с 3 публикации с импакт фактор: 16 материала са научни статии и останалите са научни доклади, изнесени на престижни международни симпозиуми. От всички представени и приети за рецензиране 24 са публикувани на западни езици, от които в чужбина са отпечатани 5 броя, а останалите в наши издания.

Представените за рецензиране трудове са отпечатани в научни издания, като „Проблеми на географията“ - „Год на СУ – ГГФ“ - и в международни издания, като „Географски журнал“ – Норвегия, „Ландшафтни анализи“ - Полша, „Геоморфоложка студия на Карпато-Балканската асоциация“ – Полша, „Елсевиеч“ и др.

От изброените публикации кандидатът има 21 самостоятелни, в по-голямата част от колективните е водещ автор. Трябва да отбележа, че предложените статии под номера III-2 и III-3 – имат характер на информационно – популярни, тъй като в тях не личи поставен научен проблем, няма собствени изследвания и анализ на други научни разработки.

**Обща характеристика на научноизследователската
и научноприложната дейност на кандидата**

А/ Научните области, обект на научни и приложни изследвания, в които кандидатът е работил в продължение на повече от 14 години и продължава да работи в широк мащаб, могат да се групират в следните групи:

1. Динамична и структурно – морфоложко направление в съвременната геоморфология, касаещо проблемите на високопланинските територии (Алпийски и субалпийски земи) в нашата страна и други балкански държави.

Тези изследвания освен към научните проблеми са насочени и към определени практически проблеми, като на първо място стои въпросът за регистрация на съвременните микроледници, тяхното описание, изяснява факторите, които оказват влияние върху тяхното съществуване и динамични особености. На второ място - наблюдения над прихода и разхода на снежните маси. На трето – наблюдения над изчезналите ледници и изменение на климатичните условия, намаляване на валежите. Друг много важен въпрос е изследването на количеството и състава на глациалните, флувиоглациалните и лимноглациални седименти и пр. (трудовете в раздел I-II-III-IV и V).

2. Наблюдения в периглациалната зона в това число проблемите на максималното заледяване (V - 9, V - 8, VI – 1, VI – 2, V – 4, I – 3, I – 4 и др.).

3. Разработка на програми за систематични изследвания по определени международни проекти (II – 3, IV – 1 и др.).

4. Проблеми на карстовите територии и връзките им с криогенните процеси (VIII – 1).

5. Проблеми на комплексни физикогеографски въпроси.

Б/ Най-важното, с което може да се характеризира научната дейност на гл. ас. д-р Емил Гачев, смятам, че може да бъде обобщено по следния начин:

1. Голяма работоспособност и насоченост към решаването на сложни научни и научноприложни проблеми в областта на геоморфологията, климатологията и хидрологията с нови нестандартни методи и средства за тяхното решаване.

2. Кандидатът притежава големи организаторски възможности за формирането на работни колективи, в това число и с изследователи от различни страни.

3. Притежание на способности за решаването на практико-приложни въпроси и публикуване на научните изследвания в различни страни, с което се популяризират изследванията, касаещи територията на Република България и Балканския полуостров.

Оценка на педагогическата подготовка и дейност на кандидата

В своята преподавателска дейност, която заема по-голяма част от времето на кандидата, въпреки моите бегли впечатления, гл. ас. Емил Гачев постига значителни резултати. Той чете курсове на редовни студенти по 5 дисциплини (Хидрология, Геология, Климатология и хидрология, Климатология на България и Хидрология на България) и води семинарни занятия и практическата работа по Геология, Климатология и хидрология и Хидрология на България. Освен това той организира екскурзионни практики. Ръководител е на няколко дипломанти, а от една година е и научен ръководител на докторант. Разработил е едно ръководство на студент. Прилага в своята дейност интерактивна методика и електронни средства за обучение.

Гл. ас. д-р Е. Гачев си е изградил добър авторитет като преподавател и организатор на учебния процес на студентите. Информацията ми е, че

като преподавател кандидатът притежава високи комуникативни, организационни и технологични педагогически особености, съчетани с богата ерудиция.

Основни научни и приложни приноси

От внимателното и задълбочено запознаване с предложените за рецензиране трудове на Емил Гачев може да се стигне до заключението, че той е изграден научен работник – изследовател и внедрител, както и квалифициран педагог във висшето училище. Неговите научни приноси могат да бъдат диференцирани и отнесени към следните научни направления:

I.В областта на геоморфологията той активно разработва няколко научни направления, като:

1. Въвежда в българската географска литература понятието „микроледник“ и разработва редица проблеми, свързани с това направление.

2. Разработва методика за изследване динамиката и развитието на микроледниковите области у нас и в други балкански страни, като Албания, Черна Гора, Румъния.

3. Прави съществени приноси в изследване на криогенните и крионивални процеси и особеностите на релефа в периглациалните територии, поделайки ги на същинска и периглациална област остатък от плейстоценско време.

4. Задълбочено разглежда и анализира някои фактори, оказващи влияние върху развитието на периглациалния релеф в миналото и понастоящем, както и върху развитието на микроледниците.

5. С публикуване на своите изследвания в редица страни на Европа (Норвегия, Швеция, Полша, Австрия, Румъния) в престижни географски издания, той прави съществен принос в рекламирането на българската географска мисъл.

6. Прави приноси в разглеждането на други проблеми на физическата география – карстологията, височинната зоналност, растителността в част от Родопите и др.

7. Неговите разработки се придружават с богат картографски материал, карти, схеми, блок диаграми, които са задълбочено анализирани в текстовата част на публикациите.

8. Ем. Гачев умело и научно обосновано разработва планове за разширяване на научноизследователската работа в Югозападния университет, при което умело включва в разработката си научни колективи от преподаватели и студенти.

9. В редица свои трудове той умело привежда нови и потвърдителни данни за определени райони от нашата страна и извън нея.

**Отражение на научните публикации на кандидата в нашата
и чуждестранната литература**

Въпреки не много на брой публикациите на Емил Гачев са достойно отразени както в нашата (по-слабо), така и в чуждестранната литература. Общо цитиранията на кандидата (посочени от него) са 22 броя, като между другото са използвани материали в Словения, Румъния, Сърбия.

Имайки предвид публикуваните материали Ем. Гачев е поканен и участва в редица редколегии, от които ще споменем изданието на Карпато

– Балканската геоморфоложка асоциация и подготвяната редколегия и възстановяването му в научното списание на БГД като „Известия на БГД“.

Критични бележки за рецензираните трудови и някои

дискуссионни въпроси

Към цялостното научно творчество на Ем. Гачев могат да се изкажат някои критични бележки и съображения от страна на рецензента. Те се свеждат до следните по-важни въпроси:

1. В цялостното творчество на кандидата ясно проличава, че връзката на съвременните ледници с тези от по-стари епохи – фазата фернау, етапите на отстъпване на вюрмския ледник и по-старите заледявания не е добре изяснена. Какви релефни форми в циркусите и извън тях могат да ни помогнат при решаването на този проблем ?

2. Слабо са разгледани (само в някои разработки) проблемите на геохимичните системи (ландшафтите) в зоната на снежниците и извън тях във високите части на периглациалните зони.

3. Може би беше хубаво да бъдат разгледани в теоретичен аспект термини като „снежник“, „микроледник“, „малък ледник“, за да не се отрича съществуването на този проблем и да говорим само за „снежници“ на съвременния етап на развитие на учението за високите части на нашите планини.

4. Би било хубаво при научния анализ и синтез доводите да бъдат подкрепени с точни датировки на базата на поленовия анализ, минералния анализ на термолуминисцентния анализ, а не на съмнителния анализ, по мое лично мнение, използван от Кулеман, съавтор на редица публикации.

5. Някои от предложените статии за рецензиране не говорят много добре за кандидата. Имат се предвид статиите за парк Витоша. В тях няма научен анализ и използвана литература, а можеше да бъдат разработени малко по-отговорно.

6. Тук стои въпросът и за разработване на учебно помагало, практическо ръководство на учебници за четените курсове.

З а к л ю ч е н и е

Направените критични бележки не подценяват качествата на разглежданите трудове на кандидата. Те са по-скоро въпроси, които Емил Гачев следва да има предвид при бъдещата си работа. Като вземем предвид сериозната научноизследователска и практико-приложна дейност на кандидата, оригиналността на неговите разработки, а също така и разностранната му и активна педагогическа дейност, при която прилага съвременни педагогически технологии, считам, че кандидатът е изпълнил всички наукометрични изисквания за претендираната длъжност и че той напълно отговаря на изискванията на Закона за научните звания и на Правилника за неговото приложение, включително и разработените от ЮЗУ вътрешни изисквания.

С дълбоко вътрешно убеждение предлагам на почитаемото Научно жури, назначено със заповед на Ректора, да бъде присъдено научното звание „Доцент“ на гл. ас. д-р Емил Гачев от ЮЗУ „Н. Рилски“ по професионалното направление 4.4. Науки за Земята (Геоморфология и хидрология).

01.01.2017 г.

РЕЦЕНЗЕНТ:

(проф. д-р Ангел ВЕЛЧЕВ)